

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

м. Тернопіль

31 травня 2022 року

№ 184

**Про введення в дію Положення
«Про організацію науково-дослідницької роботи
в Західноукраїнському національному університеті»**

З метою вдосконалення організації науково-дослідницької роботи в Західноукраїнському національному університеті,

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію Положення «Про організацію науково-дослідницької роботи в Західноукраїнському національному університеті».
2. Проректору з наукової роботи Зеновію-Михайлу ЗАДОРЖНОМУ забезпечувати дотримання вимог Положення.
3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Ректор

Андрій КРИСОВАТИЙ

Проект наказу вносить:

Проректор з наукової роботи

Зеновій-Михайло ЗАДОРЖНИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Начальник НДЧ

Віта СЕМАНЮК

Начальник юридичного відділу

Людмила ТРУФАНОВА

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує організацію наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (ННТІД) з Західноукраїнському національному університеті (далі – Університет), порядок її планування, координації, проведення наукових заходів та контролю; вимоги до кадрового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення наукових досліджень; форми заохочення, а також відповідальність суб'єктів наукової діяльності за дотриманням визначених цим Положенням норм.

1.2. ННТІД є невід'ємною складовою діяльності Університету, що забезпечує інтеграцію освіти, науки, виробництва та бізнесу для досягнення державних стандартів якості освіти та сприяння інноваційному розвитку України.

1.3. Визначені Положенням норми поширюються на всі суб'єкти діяльності в Університеті, якими є наукові, науково-педагогічні працівники, здобувачі освіти, працівники підприємств та установ, які спільно з Університетом провадять наукову, науково-технічну, та інноваційну діяльність.

1.4. Наукова діяльність Університету здійснюється відповідно до напрямів наукових досліджень, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 652 від 22 .08. 2018 р. «Деякі питання проведення державної атестації закладів вищої освіти у частині провадження ним наукової (науково-технічної) діяльності» та виходячи із кадрового потенціалу, а саме: суспільні науки; технічні науки; гуманітарні науки та мистецтво; аграрні науки та ветеринарія; воєнні науки; математичні науки та природничі науки; біологія та охорона здоров'я.

1.5. При організації та проведенні ННТІД Університет керується Конституцією та законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», іншими законодавчими та нормативними актами України, Положенням про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації, Статутом Університету та цим Положенням.

2. Мета і основні завдання

2.1. Основною метою ННТІД є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного та інноваційного розвитку; впровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів.

2.2. Основними завданнями Університету у галузі наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності є:

2.2.1. Розвиток фундаментальних досліджень у галузі суспільних наук; технічних наук; гуманітарних наук та мистецтва; аграрних наук та ветеринарії; воєнних наук; математичних наук та природничих наук; біології та охорони

здоров'я з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни.

2.2.2. Виконання прикладних досліджень і розробок з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та інших завдань галузі.

2.2.3. Виконання науково-дослідних робіт в межах кафедральної тематики.

2.2.4. Одержання конкурентоздатних наукових і науково-прикладних результатів.

2.2.5. Виконання міжнародних проектів та грантів.

2.2.6. Забезпечення інтеграції навчального процесу, науки та виробництва, органічної єдності змісту освіти й програми наукової діяльності.

2.2.7. Підтримка існуючих та формування нових наукових шкіл.

2.2.8. Підтримка наукових досліджень молодих учених та обдарованих студентів, залучення їх до наукових шкіл.

2.2.9. Підготовка кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу.

2.2.10. Наукове співробітництво із органами державної влади, місцевого самоврядування, науковими установами, підприємствами різних видів діяльності у формі проведення круглих столів, симпозіумів, конференцій, семінарів тощо.

2.2.11. Плідна співпраця з установами НАН України, АПН України та галузевими академіями.

2.2.12. Розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково-технічної продукції та конкурентоспроможних зразків нової техніки і матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій.

2.2.13. Модернізація та оновлення експериментально-виробничої бази Університету, ефективне використання наукового і науково-технічного потенціалу університету для вирішення пріоритетних завдань науки і техніки.

2.2.14. Організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація наукових досягнень Університету через засоби масової інформації, мережу Інтернет.

2.2.15. Проведення кон'юнктурних досліджень ринку наукових послуг, патентно-ліцензійної роботи, здійснення маркетингового, інформаційного забезпечення та трансферу науково-технічної продукції відповідно до міжнародних стандартів.

2.2.16. Проведення патентно-ліцензійної роботи щодо охорони інтелектуальної власності та авторських прав дослідників як основи зміцнення і розвитку науки, виходу на світовий ринок високотехнологічної продукції.

2.2.17. Організація та участь у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних і науково-методичних конференціях, семінарах, конкурсах науково-дослідних робіт, виставках (національних, міжнародних).

2.2.18. Створення та наповнення змісту стандартів вищої освіти, підручників та навчальних посібників з урахуванням досягнень світової науки і техніки.

2.2.19. Розвиток прогресивних форм міжнародного науково-технічного співробітництва, участь у розробці проектів з закордонними та вітчизняними

партнерами з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань, створення високих технологій, теорій, розширення використання наукових розробок у практиці, спільного створення наукоємної науково-технічної продукції.

3. Організаційно-функціональна структура та керівництво ННТІД

3.1. Загальне управління науковою та науково-технічною та інноваційною діяльністю в Університеті відповідно до Статуту здійснює ректор.

3.2. Організацію ННТІД та її безпосереднє керівництво, планування, поточне управління здійснює проректор з наукової роботи.

3.3. Функції управління, організації та координації ННТІД проректор з наукової роботи здійснює через науково-дослідну частину (науково-дослідний інститут) та дорадчі наукові структури (науково-технічну раду з головних напрямків наукових досліджень, експертні комісії тощо).

3.4. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність Університету представлена такими організаційно-функціональними напрямками:

3.4.1. Координація наукових досліджень на регіональному та університетському рівнях. Забезпечують:

– Науково-координаційна рада Західного наукового центру НАН і МОН України у Тернопільській області, яка функціонує на основі щорічного плану заходів з організаційного забезпечення реалізації Угоди про організацію співпраці в галузях господарського комплексу Західного регіону України на основі використання сучасних досягнень науки і техніки.

– Науково-технічна рада з головних напрямків наукових досліджень, діяльність якої регулюється Положенням, яке затверджене Вченою радою та ректором Університету.

– Науково-навчальний комплекс «Економосвіта», який функціонує на основі Угоди, затвердженої НАН України, МОН України та НБУ, а також на основі Програми та Положення.

3.4.2. Наукова та науково-технічна діяльність професорсько-викладацького складу. Забезпечують:

– Факультети, інститути, кафедри, навчально-дослідні інститути, центри та відділи, діяльність яких регулюється Положеннями затвердженими Вченою радою та наказом ректора Університету.

– Координацію ННТІД Університету здійснює науково-дослідна частина Університету (НДЧ). Начальник НДЧ відповідає за планування, організацію та контроль визначених актами законодавства України та цим Положенням видів наукової (науково-технічної) роботи в Університеті.

– Координацію ННТІД факультету, інституту здійснюють заступники декана /директора з наукової роботи.

– Науково-педагогічні, наукові працівники виконують наукові дослідження відповідно до тематичних планів, договорів, технічних завдань, індивідуальних планів та несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність. Завідувач кафедри несе відповідальність за організацію ННТІД на кафедрі.

3.4.3. Підготовка та атестація науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Забезпечують:

– Навчально-науковий центр підготовки та атестації здобувачів вищої освіти та наукових кадрів, який формує умови для безперервної освіти, підвищення наукової та науково-педагогічної кваліфікації і здобуття ступеня доктора філософії (PhD) та наукового ступеня доктора наук.

– Наукові школи, які діють на основі Положення, схваленого Вченою радою та затвердженого ректором Університету.

– Конкурсна комісія, яка здійснює атестацію і підбір науково-педагогічних кадрів.

3.4.4. Науково-видавнича діяльність. Забезпечують:

– Видавничо-поліграфічний центр «Університетська думка».

– Редакційні колегії наукових журналів і збірників наукових праць.

3.4.5. Організація науково-дослідної роботи молодих вчених та здобувачів освіти. Забезпечують:

– Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, що діє на основі Положення.

– Редакційні колегії наукових журналів та збірників наукових праць для молодих вчених і студентів.

3.5. Для організації та координації ННТІД в Університеті згідно зі статутом можуть створюватись науково-дослідні інститути, наукові відділи, тимчасові наукові колективи, наукові лабораторії, центри, науково-виробничі об'єднання.

3.5.1. До складу зазначених структурних одиниць можуть входити наукові підрозділи факультетів і кафедр, навчально-науково-виробничі центри, проблемні лабораторії, наукові та науково-технічні відділи, підрозділи з організації, координації та забезпечення ННТІД та інші структурні підрозділи, діяльність яких спрямована на здійснення ННТІД; науково-дослідні інститути, наукові парки тощо.

3.5.2. Структурні наукові підрозділи діють на основі статуту Університету, створюються наказом ректора і знаходяться в підпорядкуванні проректора з наукової роботи.

3.5.3. Структурні наукові підрозділи здійснюють свою діяльність відповідно до затверджених ректором положень про них, які регламентують функції підрозділу, права і обов'язки керівників та працівників цих підрозділів.

3.6. Виконання програм та проектів фундаментальних і прикладних досліджень, прикладних розробок здійснюється колективами (тематичними групами, творчими колективами тощо), до складу яких входять наукові та науково-педагогічні працівники, здобувачі усіх рівнів освіти, допоміжний персонал та, в разі потреби, залучаються фахівці інших організацій.

3.7. Організацію та безпосереднє керівництво виконанням програми або проектів досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатись також відповідальні виконавці програм і проектів, наукові консультанти, інші відповідальні особи.

3.8. Основою організації ННТІД є річний план ННТІД Університету, що ухвалюється на засіданні вченої ради Університету та затверджується ректором Університету.

3.8.1. Основними плануючими документами з ННТІД є:

- тематичний план науково-дослідних робіт (далі – НДР), які виконуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету України;
- тематичний план НДР та послуг, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами;
- тематичний план НДР, які виконуються на кафедрах в межах основного робочого часу викладачів;
- план проведення міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій;
- план роботи НТСАМ;
- календарні плани роботи структурних наукових підрозділів Університету.

3.8.2. До тематичного плану НДР, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України, включаються фундаментальні і прикладні дослідження та розробки за пріоритетними напрямками науки та техніки на підставі проходження конкурсного відбору згідно з Положенням про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проектів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету.

3.8.3. До тематичного плану НДР та послуг, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами, включаються наукові дослідження та послуги відповідно до укладених договорів на їх виконання.

3.8.4. До тематичного плану НДР, які виконуються на кафедрах в межах основного робочого часу викладачів, включаються комплексні НДР, виконання яких здійснюється на кафедрах Університету протягом двох-п'яти років.

3.8.5. План проведення міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій щорічно формується на підставі пропозицій кафедр, факультетів, інститутів та наукових підрозділів Університету.

3.8.6. Планування ННТІД в Університеті здійснюється відповідно до Стратегії і перспективних напрямів розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності Університету, затверджених рішенням Вченої ради Університету.

4. Фінансування та організація НДР

4.1. Для здійснення ННТІД запроваджується принцип багатоканального фінансування, у тому числі з використанням можливостей, які надає входження України в міжнародний науковий простір.

4.2. Джерелами фінансування ННТІД є кошти державного бюджету та кошти, одержані на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, надання освітніх і наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, гранти та інші джерела відповідно до чинного законодавства.

4.3. Наукові дослідження і розробки, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, фінансуються Міністерством освіти і науки України за відповідною бюджетною програмою.

4.4. Фінансово-господарська діяльність Університету у сфері ННТІД здійснюється на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України кошторису Університету за відповідними бюджетними програмами.

4.5. Поточне та перспективне планування наукової та науково-технічної діяльності здійснює науково-дослідна частина університету.

4.6. Планування наукових досліджень і розробок здійснюється відповідно до основних науково-технічних напрямів Університету. Основою планування науково-дослідної діяльності є тематичний план науково-дослідних робіт ЗУНУ, затверджений ректором і узгоджений з Міністерством освіти і науки України тематичного плану.

4.7. Фундаментальні дослідження, прикладні розробки, розробки, що сприяють розвитку інноваційної діяльності Університету та фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, включаються до тематичного плану на підставі проходження конкурсного відбору.

4.8. Науково-дослідні, дослідно-конструкторські роботи підлягають обов'язковій реєстрації в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.03.92 N 162 (162-92-п) "Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій".

4.9. За підсумками виконаних наукових досліджень:

1) видаються монографії, навчальні посібники, підручники, публікуються статті, тези доповідей на наукових конференціях, захищаються дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) та наукового ступеня доктора наук;

2) отримуються охоронні документи, реєструються технології та їх складові;

3) формується звітна документація відповідно до ДСТУ 3008-15 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки»:

-наукові та анотовані звіти (проміжні та заключні) про виконання НДР, що фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету;

-акти про впровадження (використання) результатів НДР;

-заключні звіти та акти приймання-здачі завершених НДР, що фінансуються за рахунок надходжень за господарськими договорами;

-щорічні інформаційні звіти до Міністерства освіти і науки України про наукову та науково-технічну діяльність з аналізом статистичних даних та висвітленням найважливіших результатів досліджень і розробок;

-щорічні звіти за формою державної статистичної звітності № 3-наука «Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт»;

4) формується деканатами факультетів інформація про науково-дослідну роботу студентів факультету за календарний рік;

5) складаються річні звіти кафедр;

6) формуються рейтинги наукової діяльності факультетів/інститутів/наукових підрозділів, кафедр та НПП;

7) готуються інформаційні матеріали щодо підсумків ННТІД за формою, яка встановлюється наказом ректора «Про підсумки наукової та науково-технічної діяльності за рік».

4.10. Звіти завідувачів кафедр про виконання річних планів ННТІД розглядаються на засіданні кафедри і затверджуються на засіданні вченої ради факультету/інституту/структурного підрозділу.

4.11. Звіти деканів факультету/ директорів інститутів/ керівників структурних підрозділів про виконання річних планів ННТІД розглядаються та затверджуються на засіданні Науково-технічної ради Університету.

4.12. Звіт про підсумки наукової та науково-технічної діяльності Університету за рік готується науково-дослідною частиною, розглядається та затверджується на засіданні Вченої ради Університету.

5. Виконавці науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт

5.1. Суб'єктами наукової, науково-технічної діяльності є штатні наукові та науково-педагогічні працівники, науково-технічні працівники, здобувачі освіти усіх рівнів, стажисти-дослідники, керівний склад навчального закладу, працівники, що здійснюють організацію та координацію досліджень і розробок, підготовку фахівців вищої кваліфікації.

5.2. До виконання наукових, науково-технічних робіт можуть залучатися фахівці наукових установ, підприємств та організацій Національної та галузевих академій наук, інші фахівці, що мають відповідну кваліфікацію.

5.3. Науково-педагогічні, наукові працівники виконують дослідження та розробки відповідно до національних, державних, галузевих та інших програм і проектів, тематичних та координаційних планів, договорів, завдань (технічних завдань), індивідуальних планів, несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність, суспільну та економічну корисність наукових і науково-практичних результатів.

5.4. Складовою науково-технічного потенціалу Університету є науковий доробок здобувачів освіти, який відповідно до чинного законодавства формується через науково-дослідну роботу здобувачів освіти, що включена в графік навчального процесу (курсіві, кваліфікаційні роботи, інші заняття з елементами дослідницького характеру) та роботу, що індивідуально виконується здобувачами освіти поза графіком навчального процесу.

6. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво

6.1. Університет здійснює науково-технічне співробітництво з навчальними закладами, організаціями, фірмами та фондами зарубіжних країн, інші види наукового співробітництва відповідно до чинного законодавства України.

6.2. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво спрямовано на:

- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями на проведення досліджень і розробок;

- залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування ННТІД Університету;

- одержання конкурентоспроможних на світовому ринку науково-прикладних результатів, розробку високоефективної науково-технічної продукції;

- трансфер на світовий ринок наукової та науково-технічної продукції, здійснення маркетингу, участь у міжнародних виставках та ярмарках;
- забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового стажування за кордоном, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;
- публікацію за кордоном у провідних наукових та науково-технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;
- організацію та участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозиумах;
- висування провідних учених Університету на здобуття міжнародних премій.

7. Прикінцеві положення

Зміни і доповнення до діючого Положення вносяться після розгляду їх Вченою радою та затвердження ректором Університету.

Проректор з наукової роботи,
голова науково-технічної ради,
д.е.н., професор

 Зеновій-Михайло ЗАДОРОЖНИЙ

Погоджено:

Начальник юридичного відділу

Людмила ТРУФАНОВА